Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi Yönergesi

Amaç

Madde 1- (1) Bu yönerge, Sinop Üniversitesi bünyesinde üretilen akademik çalışmaların, Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenerek bilim dünyasının hizmetine sunulmasına ilişkin usul ve esasları düzenler. Yönergenin amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

a) Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü standartlarına uygun bir açık erişim sisteminin kurulması,
b) Yükseköğretim Kurulu bünyesinde kurulacak Ulusal Akademik Arşiv Sistemi'ne açık erişim standartlarına uygun veri sağlanması,
c) Sinop Üniversitesi bünyesinde üretilen akademik çalışmaların açık erişim standartlarına uygun olarak derlenmesi ve korunması,
d) Atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan açık erişime sahip bilimsel çalışmaların Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde saklanmasının sağlanması.

Kapsam

Madde 2- (1) Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi, üniversite mensuplarının üniversitede çalıştıkları süre içinde gerçekleştirdikleri ve Sinop Üniversitesi'nce doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen tüm akademik çalışmaları kapsar. Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nin içeriği aşağıdaki açık erişim izni alınan materyallerden oluşur;

a. Bilimsel dergilerde yayınlanmış makaleler,
b. Yayımlanma aşamasında olan makaleler,
c. Yüksek lisans ve doktora tezleri,
d. Konferans, kongre, sempozyum ve benzeri etkinlik bildirileri,
e. Seminer metinleri,
f. Ders malzemeleri ve ders notları,
g. Teknik notlar,
h. Proje çalışmaları,
i. Kitaplar,
j. Kitap içindeki bölümler,
k. Ödüllü çalışmalar,
l. Patent belgeleri.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4/c ve 42/d maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- (1) Bu yönergede adı geçen;

a. **Açık Erişim**: Araştırmacıların, kamu kaynakları ile üretilmiş bilimsel yayınların tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık internet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,
b. **Açık Erişim Sistemi**: Sinop Üniversitesi'nin ürettiği, bilimsel çıktıların dijital ortamda toplandığı, saklandığı, indekslendiği, uzun dönem korunduğu ve dağıtımının sağlandığı hizmetler bütününü içeren açık erişim sistemini,
c. **Sinop Üniversitesi Mensubu**: Sinop Üniversitesi akademisyenlerini, personelini, ön lisans/lisans/lisansüstü öğrencilerini,
d. **Arşivleme**: Bir Sinop Üniversitesi mensubunun çalışmasını Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ndeki depoya yüklemesini,
e. **Depolama**: Madde 2'de belirtilen açık erişim izni almış materyallerin Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde erişim, saklanma ve korunma sürecini,
f. **Akademik Çalışma**: Sinop Üniversitesi ve mensuplarınca gerçekleştirilen yaratıcı faaliyetleri ve aldıkları fonlar sonucu ürettikleri tüm araştırma sonuçlarını,
g. **Ambargo**: Akademik çalışma sonuçlarının belli bir süre (en fazla 36 ay) erişime kapalı olmasını ifade eder.

Açık Erişim Sisteminde Yetki ve Sorumluluklar
Madde 5- (1) Sinop Üniversitesi Mensupları;

a. Sinop Üniversitesi mensupları gerçekleştirdikleri bilimsel akademik çalışmalarını yayım tarihini izleyen altı aylık süre içerisinde arşivlemekle sorumludur. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştikten sonra altı ay içinde depolanır.
b. Sinop Üniversitesi Enstitüleri, dönem projeleri, yüksek lisans tezleri, doktora tezlerini bitim tarihlerini izleyen en geç altı ay içerisinde arşivlemekle yükümlüdür. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştikten sonra altı ay içinde depolanır.
c. Farklı kurum/kurumlardan yazar/yazarlar iş birliği ile yapılan bilimsel çalışmalar, ilgili çalışmada yazar sıralamasında daha önce olan Sinop Üniversitesi mensubu tarafından arşivlenir.
d. Birden fazla Sinop Üniversitesi mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda kaynağın arşivleme sorumluluğu ilk sıradaki yazara aittir.
e. Sinop Üniversitesi mensubu, katkı sağladığı tüm akademik çalışmalarını, ambargo ve benzeri koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş olmadığı sürece son sürümlerinin arşivlenmesinden sorumludur.
f. Sinop Üniversitesi mensubu katkı sağladığı çalışmasının Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde kamuya açık olarak erişim ve koruma prensiplerine uygun olarak depolanacağını kabul eder.
g. Yasal koşullar çerçevesinde, Sinop Üniversitesi mensubu çalışmalarını yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmaların koşullarını ihlal etmeyecek şekilde tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolamaya onay verir. Yayın hakları kısıtlanmış çalışmalar yayın haklarına sahip yayıncının yayınlama ortamına yönlendirilir.

Madde 6- (1) Açık Erişim/Ambargo Süresi Sonunda Açık Erişim:

a. Sinop Üniversitesi, araştırmalarını "açık erişim" seçeneği ile yayımlatmak isteyen mensuplarını destekler. Yazarların yayıncılarla yaptıkları anlaşmalar ve depolama seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim, "kamuya açık erişim" ve "ambargo süresi sonunda açık erişim" (ambargo süresi Açık Erişim Sistemine yüklenme tarihinden itibaren 36 ayı geçmemelidir) olmak üzere iki başlıkta uygulanır.

Madde 7- (1) Akademik birim sorumluları (Dekanlar, Enstitü Müdürleri, Yüksekokul Müdürleri ve Meslek Yüksekokulu Müdürleri):

a. Birimindeki Madde 2'de belirtilen materyallerin Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesinin sağlanması ile ilgili gerekli çalışmaları yapar.
b. Açık Erişim Sistemi ile ilgili faaliyetlerde Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı ile koordinasyonu sağlar.

Madde 8- (1) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı:

a. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4/c maddesine göre üniversiteler; bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek için yüksek düzeyde araştırma yapmak ve sonuçlarını yaymakla; 42/d maddesine göre de kurumun bilimsel ve entelektüel birikimini eksiksiz derleme altına almakla görevlidir. Bu çerçevede Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi ile bu gerekliliği yerine getirmekle sorumludur.
b. Sinop Üniversitesi mensuplarını Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nden haberdar etmek amacıyla, bilgilendirme kılavuzları hazırlar, gerekli tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını yapar.
c. Sinop Üniversitesi mensuplarının Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne aktardıkları bilimsel çalışmaların kayıtlarını Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü standartlarına göre kontrol eder. Gerekli durumlarda düzeltme için Sinop Üniversitesi mensuplarıyla birlikte çalışılır.
d. Yıllık performans değerlendirme raporunda bulunan ancak Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde bulunmayan çalışmaları listeler. Bu listeleri, öğretim elemanlarının konudan haberdar edilmesi ve gerekli işlemlerin yapılması amacıyla ilgili akademik birim sorumlularına gönderir.
e. Dönem projeleri, yüksek lisans tezleri ve doktora tezleri elektronik kopyalarının Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne aktarılmadığı durumlarda, öğrencilerin çıkış belgeleri Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nca onaylanmaz. Bu madde 2021-2022 Eğitim Öğretim yılından itibaren geçerli olacaktır.

Madde 9- (1) Bilgi İşlem Daire Başkanlığı:

a. Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sisteminin güvenliğinin sağlanması, güncel ve faal halde bulundurulması, Açık Erişim Sisteminde depolanan verilerin yedeklenmesi ve saklanması faaliyetlerini gerçekleştirir.

Madde 10- (1) Açık Erişim ve Açık Bilim Komisyonu:

a. Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sisteminin kurulması için gerekli öncül çalışmaları yaparak, Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi Yönergesini hazırlar ve Sinop Üniversitesi Senatosuna sunar.
b. Yönergenin kabulü ile birlikte komisyonun görevi sona erer.

Yararlanma Hakkı
Madde 11- (1) Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemindeki bilgi kaynaklarından yararlanma hakkı aşağıda belirlenen koşullarda gerçekleştirilir:

a. Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde yer alan bilgi kaynakları kullanıldığında, kullanan kişi tarafından kaynak gösterilmesi bilimsel etik açısından gerekli ve zorunludur.

Açık Erişim Danışma Kurulunun Oluşturulması, Yetki ve Sorumlulukları
Madde 12- (1) Sinop Üniversitesi Açık Erişim Yönergesini değerlendirmek ve Açık Erişim ile ilgili konuları görüşmek, gerekli gördüğü hallerde yönergeyi revize etme veya değiştirme çalışmaları yapmak üzere Sinop Üniversitesi Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu adıyla bir kurul oluşturulur. Kurul, Rektör veya görevlendireceği Rektör Yardımcısının başkanlığında;

a. Fakültelerin dekanları veya görevlendirecekleri yardımcıları,
b. Enstitüleri müdürleri veya görevlendirecekleri yardımcıları,
c. Yüksekokul ve Meslek Yüksekokul müdürleri veya görevlendirecekleri yardımcıları,
d. Bilgi İşlem Daire Başkanı veya görevlendireceği temsilcileri,
e. Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı veya görevlendireceği temsilcilerinden oluşur.

(2) Bu kurul, yönergenin kabul tarihinden itibaren ilk üç yıl içerisinde her altı ayda bir, üç yıldan sonra takip eden dönemlerde her yılda bir defa olmak üzere, ilgili kurul başkanının çağrısı üzerine toplanır ve oy çokluğu ile karar alır.

(3) Bu kurul, olağan toplantı tarihleri dışında da kurul başkanının çağırısı ile olağanüstü toplanarak oy çokluğu ile karar alır.

Yürürlük
Madde 13- (1) Bu yönerge, Sinop Üniversitesi Senatosunca kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14- (1) Bu yönerge hükümlerini Sinop Üniversitesi Rektörü yürütür.

Yönergenin Kabul Edildiği Senato Kararının;	
Tarihi	**Sayısı**
04/07/2019	2019/93